

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
Participation of parents in the educational management of Ban Pluak Daeng
School under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1

อมรรณ พูนผล¹ จิตาภรณ์ เพ็ญ²

Received : April 19, 2025

Revised : May 2, 2025

Accepted : June 19, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 และ 2) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เป็นผู้ปกครองจำนวน 306 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน รองลงมา คือ การสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน และ การจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

2) แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีพหุแนวทาง ดังต่อไปนี้ 1) ควรให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านต่างๆ เข้ามาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประสบการณ์ให้กับนักเรียน 2) ควรจัดโครงการหรือกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของเด็กได้ และ 3) ควรจัดอบรมผู้ปกครองเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญถึงการเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง และเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the participation of parents in the educational management of Ban Pluak Daeng School. Under the jurisdiction of the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 and 2) Guidelines for developing parental participation in education Ban Pluak Daeng School under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1. Sample group used for study there were 306 parents. The instrument used to collect data was opinion questionnaire and structured interview. Statistics used in data analysis include frequency, mean, standard deviation and content analysis.

The research results found that

1) Participation of parents in the educational management of Ban Pluak Daeng School under the jurisdiction of the Rayong Primary Educational Service Area Office 1, the overall average was at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest average was the relationship between home and school followed by creating experiences for children at home, and the lowest was teaching and learning.

2) Guidelines for parental participation in educational management at Ban Pluak Daeng School under the Office of Rayong Primary Educational Service Area 1, there were the following guidelines: 1) Parents who have knowledge in various fields should be given come join in transferring knowledge or experiences to students. 2) Projects or activities should be organized that can develop children's 21st century skills. 3) Training should be organized for parents to understand the importance of raising their children by themselves and understand the role and duties of parents.

Keywords: Parental participation in education

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 บัญญัติไว้ว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจวินัยอารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยส่งเสริม และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับและโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกับส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานสากลทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วยการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็น คนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรครัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560, 2560, น.14)

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพให้กับประชาชนทุกคนต้องอาศัยการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน เนื่องจากรัฐต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากในการจัดการศึกษาที่ต้องครอบคลุมความต้องการของทุกกลุ่มเป้าหมายโดยรูปแบบวิธีการที่หลากหลายเพื่อสนองความต้องการและความจำเป็นของแต่ละบุคคล ทางรัฐจึงให้ความสำคัญและสนับสนุน การมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัว ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งผู้ปกครองนั้นเป็นสถาบันครอบครัวที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนที่สุดจะได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมจัดการศึกษา และสนับสนุนการจัดการศึกษา ในรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างประโยชน์แก่สังคมในอนาคต (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579, 2560, น.77) การบริหารจัดการในสถานศึกษาเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาใน การอำนวยการ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และพัฒนาปรับปรุง การดำเนินการต่างๆ ภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ และส่งเสริมการทำงานเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานของรัฐได้จัดทำขอบข่ายภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารจัดการทางด้านวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนด้านงานวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา การพัฒนาและการส่งเสริม ให้มีแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่นๆ การพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการศึกษา (พระอนันต์ ตโมนุโท (พิศาลโพธิ์โรจน์, 2560, น. 319 - 320) นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญยิ่งของการบริหารการศึกษา เพราะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้ความรู้เป็นงานหนึ่งที่จัดอยู่ในขอบข่ายและภารกิจของการบริหารการศึกษา ที่ประกอบด้วยงานต่างๆ จำนวนหลายงานด้วยกัน การดำเนินงานด้านวิชาการจึงต้องปฏิบัติในลักษณะของการบริหาร ที่เรียกว่า การบริหารงานวิชาการ จากการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทำให้สถานศึกษา สามารถบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ (สมยศ คงสิน, 2559, น.142)

ผู้ปกครองและสถานศึกษา มีส่วนเชื่อมโยงแบบความสำเร็จในการศึกษาของนักเรียน จากการสังเคราะห์ผลงานวิจัยสามารถสรุป ได้ดังนี้ คือ 1) นักเรียนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และการศึกษาของนักเรียนจะมีคะแนนในการเรียนดีกว่าเมื่อจบการศึกษาเมื่อนักเรียนที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม 2) เมื่อครอบครัวให้ความสนใจว่านักเรียนกำลังเรียนอะไรอยู่นักเรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษาและมีพฤติกรรมที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา 3) เด็กๆ จะประสบความสำเร็จทางการเรียนมากที่สุด ถ้าผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทต่างๆ ของการเรียนรู้ของเด็กช่วยเหลือที่บ้าน อาสาสมัครที่สถานศึกษาวางแผนสำหรับอนาคตของเด็กๆ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหลักๆ เกี่ยวกับโปรแกรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา 4) ถ้าผู้ปกครองนักเรียนในระดับมัธยมต้นและมัธยมปลาย ยังมีส่วนร่วมอย่าง ต่อเนื่องจะสามารถปรับตัวในการเลื่อนชั้นได้ดีกว่าผลงานที่มีคุณภาพและพัฒนาแผนงานสำหรับ อนาคตไว้อย่างสอดคล้องกับความเป็นจริง และ 5) เด็กจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันจะมีผลการเรียนดีถ้าหากครอบครัวและบุคลากรสถานศึกษาร่วมกันลดช่องว่างระหว่างบ้านและ สถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญต่อผู้ปกครอง จะได้รับความนับถือ และไว้วางใจทั้งในและนอกสถานศึกษา และสถานศึกษามักจะมีบุคลากรที่มีกำลังใจดี และได้รับการชื่นชมจากครอบครัวมีชื่อเสียงดีในชุมชนและประสบความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา (วิวรรณ สากิจปรีชา, 2559, น. 4)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครองนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากเพราะโรงเรียนจะต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชนมาช่วยในการพัฒนาโรงเรียน ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรในปัจจุบัน มุ่งเน้นให้ใช้แหล่งวิชาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระชุมชนมาช่วยในการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ความร่วมมือต่างๆ นี้นำไปสู่ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ด้วยดี โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียงส่วนมากจะได้รับความร่วมมือจากชุมชนโดยเฉพาะ อย่างยิ่งผู้ปกครองศิษย์เก่า กรรมการการศึกษา ฯลฯ เพราะบุคคลเหล่านี้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ เนื่องจากมีส่วนร่วมอย่างมากในการจัดการการศึกษาของโรงเรียน และให้ ความช่วยเหลือโรงเรียน ด้านต่างๆ เช่น วัสดุและอุปกรณ์ทางการศึกษาทุนการศึกษา เป็นต้น มีการติดต่อสังสรรค์กัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีและความร่วมมือซึ่งกันและกัน จึงนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่งในการดำเนินงานของโรงเรียน (บุญณภัทร์ เตือนกลาง, 2558, น.12) ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยให้ครูผู้ปกครอง ชุมชนหรือองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทต่อการจัดการศึกษาในการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และร่วมติดตามประเมินผล เพื่อให้การจัดการศึกษาในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ และตอบสนองตามความต้องการของคนในองค์กรและชุมชนได้อย่างแท้จริง ความสัมพันธ์ของครูและผู้ปกครองมีผลต่อความสำเร็จในการช่วยเหลือนักเรียนได้เรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ มีความรับผิดชอบและสามารถปรับกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียนมาใช้ในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมเป็นบุคลากรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมศักยภาพของผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ปกครองมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตของนักเรียน เพราะบทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียนมิได้จำกัดเฉพาะการเลี้ยงดูอบรมบ่มนิสัยเท่านั้น บทบาทที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้ปกครองต้องกระทำคือ การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่บุตรหลานของตน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง ซึ่งผลจากการศึกษาในครั้งนี้ จะนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง เพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีพหุแนวทาง

วิธีการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านปลวกแดง ในปีการศึกษา 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,520 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านปลวกแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2566 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตารางของ เครจซี่, และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยใช้แนวคิดของพระมหาเอนก ฐานวุฑฺโฒ (อุตสาหะ) ใน 3 ด้าน ดังนี้

- 1) การจัดการเรียนการสอน
- 2) การสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา 3 ด้าน ดังนี้

- 1) การจัดการเรียนการสอน
- 2) การสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

4. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2566

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เท่านั้น

- 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การเปิดโอกาสหรือส่งเสริมพัฒนาผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมช่วยเหลือ สนับสนุนในกิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับลูกหลานหรือเด็กในอุปการะของ

คนที่โรงเรียน บ้านและหรือแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

2) ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือญาติพี่น้อง หรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับนักเรียนและมีหน้าที่ในการช่วยเหลือเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

3) การจัดการศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนรู้ หรือ อำนวยความสะดวก ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ทั้งที่โรงเรียน บ้านและหรือแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ

4) โรงเรียนบ้านปลวกแดง หมายถึง สถานที่ตั้งอยู่เลขที่ 999 หมู่ 1 ตำบลปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

6. กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและรูปแบบขององค์การศึกษา โดยศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โดยใช้แนวคิดของพระมหาเอก ฐานวุฑโฒ (อุตสาหะ) ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำสร้างเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย (Framework) ดังรายละเอียดในภาพที่ 1

ตัวแปรที่ศึกษา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ประกอบด้วย 3 ด้าน

- 1) การจัดการเรียนการสอน
- 2) การสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ที่มา : กรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดของพระมหาเอก ฐานวุฑโฒ (อุตสาหะ) (2557,น.6)

7. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

2) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา 3 ด้าน ดังนี้ 2.1) การจัดการเรียนการสอน 2.2) การสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน 2.3) ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

2.1) การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การที่ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหาสื่อสารสนเทศและอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ดีเป็นวิทยากรพิเศษ เป็นผู้ช่วยครูในชั้นเรียนหรือเป็นอาสาสมัครกิจกรรมติดตามการสอนของครู ผลการเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียน งานห้องสมุดโดยเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำร่วมรับประโยชน์ และร่วมแนะนำการจัดสรรสวัสดิการต่างๆของโรงเรียนรวมถึงมีส่วนร่วมในการพัฒนาความสามารถให้กับครูและนักเรียน

2.2) การสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่โรงเรียน เช่น คอยกระตุ้นให้นักเรียนอ่านหนังสือที่บ้านหรือให้คำแนะนำแก่นักเรียนในหลักสูตรการเรียนพุดคุยถึงบทเรียนที่โรงเรียนและยังได้พัฒนาการเรียนรู้โดยการพาไปเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ แนะนำประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ ในสถานที่พาไปเที่ยวชมตลอดถึงการสอนให้ทำงานบ้านต่างๆ

2.3) ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้ปกครองเอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติตนของนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมและช่วยเหลือการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เยี่ยมชมการเรียนการสอน การทำกิจกรรมของบุตรหลานให้ครูไปเยี่ยมบ้านติดตามแจ้งข้อมูลข่าวสารแก่โรงเรียนแนะนำบุคคลากรในโรงเรียนปรึกษาหารือตลอดจนเสนอความคิดเห็นและจัดทรัพยากรให้กับนักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนานักเรียนระหว่างครูกับผู้ปกครองและยังเข้ารับการอบรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้นเป็นประจำ

8. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มี 2 ประเภท ประกอบด้วย

1) แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่ได้ศึกษามาแล้ว แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตามลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์โดยมีประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ ขนาดสถานศึกษา สถานที่ทำงาน วันที่ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 คำถามหลักที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

9. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามโดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือ ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย เครื่องมือมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ดังนี้

5 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา มากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา มาก

3 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา น้อย

1 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา น้อยที่สุด

2) สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหาแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) และนำมาหาค่าความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้ค่าความตรงของเนื้อหา ซึ่งข้อคำถามทุกข้อจะมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

3) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

4) นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Lee J.Cronbach, 1978, p. 161) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .965

10. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามผ่าน Google Form ไปยังแต่ละโรงเรียนและส่งด้วยตนเอง

11. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลการตอบแบบสอบถามมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและการนำเสนอ ในรูปของตารางและความเรียง โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (John W. Best.1970, p. 190) ดังนี้

4.50 - 5.00 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

12. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวม

n = 306

ด้านที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับที่	ความหมาย
1	การจัดการเรียนการสอน	4.23	0.67	3	มาก
2	การสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน	4.26	0.70	2	มาก
3	ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	4.27	0.66	1	มาก
รวม		4.25	0.67	-	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ การสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.70) และ การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ตารางสรุปประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ข้อ	ประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1	ค่าคะแนน
1	ควรให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านต่างๆ เข้ามาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประสบการณ์ให้กับนักเรียน	3
2	ควรจัดโครงการหรือกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะใน ศตวรรษที่ 21 ของเด็กได้	3
3	ควรจัดอบรมผู้ปกครองเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญถึงการเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง และเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง	3

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าคะแนนสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเหมือนกันทั้ง 3 ท่าน ดังนี้ 1) ควรให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านต่างๆ เข้ามาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประสบการณ์ให้กับนักเรียน 2) ควรจัดโครงการหรือกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของเด็กได้ 3) ควรจัดอบรมผู้ปกครองเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญถึงการเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง และเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง

สรุปผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านการสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอน รองลงมาคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และรับผลประโยชน์ ในการปฏิบัติงานห้องสมุด

1.2 ด้านการสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีเวลาว่างให้นักเรียนเสมอเมื่อนักเรียนต้องการปรึกษา รองลงมาคือ ครูให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาถึงความสัมพันธ์ใกล้ชิดของญาติหรือผู้ที่พ่อแม่ไว้วางใจและฝากบุตรให้พักอาศัยอยู่ด้วย เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และช่วยสอนการบ้านแก่นักเรียน

1.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้คำปรึกษาแนะนำผู้ปกครองและนักเรียนในการปฏิบัติตนของนักเรียนในการเข้าร่วมหรือทำกิจกรรมต่างๆ รองลงมาคือ ขอคำปรึกษาและคำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนกับครู และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแนะนำเกี่ยวกับงานรถบริการรับส่งนักเรียน

2. แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีพหุแนวทาง ดังต่อไปนี้ 1) ควรให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านต่างๆ เข้ามาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประสบการณ์ให้กับนักเรียน 2) ควรจัดโครงการหรือกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของเด็กได้ 3) ควรจัดอบรมผู้ปกครองเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญถึงการเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง และเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง

อภิปรายผล

จากสรุปผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพิจารณาการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมความรู้และความคิดที่นักเรียนได้จากโรงเรียน ครูให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาถึงความสัมพันธ์ใกล้ชิดของญาติหรือผู้ที่พ่อแม่ไว้วางใจและฝากบุตรให้พักอาศัยอยู่ด้วย เพื่อความปลอดภัยของเด็ก ครูแนะนำวิธีการเอาใจใส่ดูแลนักเรียนของผู้ปกครองให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน และมีการเข้าอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนระดับต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยาธิษั (2556, น.70) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนวัดสุคันธศีลาราม (หอมศิลวิทยาการ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนวัดสุคันธศีลาราม (หอมศิลวิทยาการ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนวิยา วาจาสัตย์ (2556, น.63) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559, น. 58)) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของชนะศักดิ์ สิทธิอมร (2557,น. 61) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยลักษณ์ โจมไตร และวลินิกา ฉลากบาง (2559,น. 61) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1) ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอน รองลงมาคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และรับผลประโยชน์ ในการปฏิบัติงานห้องสมุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเอนก ฐานวุฑโฒ (อุตสาหะ) (2558, น.76) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา) นครปฐม ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้โรงเรียน พัฒนาสื่อการสอนที่หลากหลาย และเพิ่มแหล่งการเรียนรู้นอกสถานที่ เสนอให้มีการเรียนการสอนที่เน้นให้เด็กค้นคว้าศึกษาด้วยตัวเอง เน้นทักษะในการอ่านและคัดลายมือ และช่วยเน้นสอนเด็กให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมถึงกิจกรรมที่หลากหลายตามความสนใจของเด็ก เน้นให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

2) ด้านการสร้างเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีเวลาว่างให้นักเรียนเสมอเมื่อนักเรียนต้องการปรึกษา รองลงมาคือ ครูให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาถึงความสัมพันธ์ใกล้ชิดของญาติหรือผู้ที่พ่อแม่ไว้วางใจและฝากบุตรให้พักอาศัยอยู่ด้วย เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และช่วยสอนการบ้านแก่นักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเอนก ฐานวุฑโฒ (อุตสาหะ) (2558, น.76) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา) นครปฐม ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน ผู้ปกครองแนะนำให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเช่นกิจกรรม ครูเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อจะได้สอบถามปัญหาต่างๆเพื่อการสอบถามพฤติกรรมยังสามารถพูดคุยถึงปัญหาต่างของนักเรียนได้และนักเรียนก็สามารถเข้าใจถึงปัญหา ตามความเป็นอยู่ของผู้ปกครอง และส่วนนักเรียนก็จะได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและแนะนำอีกกว่าให้การบ้านเด็กที่เป็นงานค้นหาแหล่งข้อมูลความรู้ทางอินเทอร์เน็ตนักเรียนอาจให้ผู้ปกครองช่วยเหลือและแนะนำได้ในการค้นหาแหล่งข้อมูล

3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้คำปรึกษาแนะนำผู้ปกครองและนักเรียนในการปฏิบัติตนของนักเรียนในการเข้าร่วมหรือทำกิจกรรมต่างๆ รองลงมาคือ ขอคำปรึกษาและคำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนกับครู และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแนะนำเกี่ยวกับงานรถบริการรับส่งนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกอนงค์

ศรีสำอางค์, กุลธิดา ภูมั่ง และเมธิณี นัยสุด (2556, น.163) วิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนในด้านการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างแก่นักเรียนที่บ้านอยู่ในระดับมากนั้นอาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองได้เห็นว่ากิจกรรมเสริมประสบการณ์มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการคิดของเด็ก เพราะลักษณะการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์อยู่บนพื้นฐานตามแนวคิดที่ว่า เด็กทุกคนมีศักยภาพในการสร้างองค์ความรู้โดยอาศัยสภาพจริงที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมของคน โดยจัดอย่างสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก ซึ่งเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ผ่านการสัมผัส การซึมซับ การเลียนแบบ การกระทำ การเล่นอย่างมีความสุข เพราะการที่เด็กได้ทดลองด้วยตนเองนั้นจะส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถ องค์ความรู้ได้จากประสบการณ์ตรง เด็กได้มีโอกาสปฏิบัติโดยวิธีการที่หลากหลาย อีกทั้งยังเป็นการฝึกเด็กให้ได้คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การสนทนาพูดคุย เล่นนิทาน การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เนื่องจากวิธีการดังกล่าว เด็กได้มีโอกาสคิด ได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมซึ่งส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสอยู่ในสังคมและมี ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

2. แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีแนวทาง ดังต่อไปนี้ 1) ควรให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านต่างๆ เข้ามาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประสบการณ์ให้กับนักเรียน 2) ควรจัดโครงการหรือกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของเด็กได้ 3) ควรจัดอบรมผู้ปกครองเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญถึงการเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง และเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีพหุแนวทาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของนวิยา วาจาสัตย์ (2556, น.63) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอลำตาบาก จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ 1) ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานผู้ปกครองได้แก่ผู้ปกครองควรสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว ชักถามเรื่องราวต่างๆ ในแต่ละวัน สอดแทรกคุณธรรมในขณะที่พูดคุย 2) ด้านการติดต่อสื่อสารได้แก่ ผู้ปกครองควรเข้าร่วมประชุมผู้ปกครองเพื่อรับฟังข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง ตามความสามารถของตนเอง 3) ด้านการอาสาสมัคร ได้แก่ควรอาสาช่วยเหลือศูนย์เด็กเล็กตามกำลังความสามารถตามนโยบายของศูนย์ 4) ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ได้แก่ ควรตรวจการบ้าน ช่วยสอนการบ้าน ช่วยทบทวนสิ่งที่ครูสอน อ่านหนังสือและเล่นนิทานให้ฟัง 5) ด้านการตัดสินใจ ได้แก่ ครูฝึกให้เด็กกล้าและตัดสินใจด้วยตนเองอย่างอิสระและ 6) ด้านการร่วมมือกับชุมชน ได้แก่ ควรพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559, น. 58) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการเลี้ยงดู ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้านอาสาสมัคร ด้านการสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ จำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยรวมและด้านการเลี้ยงดู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญภัทร์ เทียนธนาทิพย์ (2563, น. 56) วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า มีทั้งหมด 4 ด้าน 20

แนวทาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านงบประมาณ มี 5 แนวทาง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านบริหารงานบุคคล มี 5 แนวทาง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ มี 5 แนวทาง และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านบริหารทั่วไปมี 5 แนวทาง และประเมินแนวทางความเหมาะสมโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชนและตัวแทนชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นในทุกๆ ด้านอย่างเปิดเผย และยอมรับฟังคำแนะนำ ของผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และตัวแทนชุมชน

1.2 สถานศึกษาควรให้ความรู้กับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านงาน วิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป อย่างเปิดเผย

1.3 สถานศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองได้รับทราบ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

1.4 สถานศึกษาควรระบุดูข่ายงานเครือข่ายผู้ปกครอง และมีคำสั่งแต่งตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง อย่างชัดเจน และควรมีการจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติม

2.2 ควรศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือปฏิบัติการศึกษาในแนวทางการปฏิบัติการศึกษาให้โรงเรียนในอุดมคติตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในบัญญัติ 10 ประการ. กรุงเทพมหานคร : กรมศาสนา.
- กาญจนา เอียดสุข. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเขาสนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- จันทกานต์ อรุณ. (2561). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการและส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนวัดดอนไก่อ่เตี้ย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี, หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ธัญญ์กมล ปันนที. (2560). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปกรณ ศรีตันทิพย์. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนานาชาติลานนา จังหวัดเชียงใหม่. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มรรณพ ยะอนันต์. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โรงเรียนเอกชนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข้ตราเขต 2. หลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- เอกอนงค์ ศรีสำอังก, กุลธิดา ภูขัง และเมธิณี นัยสุต. (2556). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- Cronbach, Lee J.(1978). *Essentials of Psychological Testing*, 3rded.New York : Haper & Row Publisher.
- John W. Best. (1970). *Research in Education*. 3rded. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, Inc.
- Likert, Rensis. (1961). *New Patters of Management*. New York : Mc-Geaw Hall Book Compang.